

Bachelor oppgave i BULL

Sammendrag

Denne bachelor oppgaven baseres på en problemstilling som jeg ville finne svar på i min oppgave. Jeg har tatt utgangspunkt i følgende problemstilling: *Hvordan arbeider barnehageansatte med tilretteleggingen av overgang mellom liten og stor avdeling?*

Jeg har benyttet meg av kvalitative intervjuer for å få frem synspunkter og tanker rundt barnehageansattes måte å arbeide på, og for å sette viktigheten av hva overganger har å si for barna. I tillegg belyser jeg hvordan informantene jobber med overganger innad i barnehagen, i dette tilfellet fra liten til stor avdeling. Sentrale begrep som en finner i min oppgave er Tilknytning, vennskap, voksenrolle, trygge barn, trivsel, utvikling og foreldresamarbeid.

Gjennom intervju med 3 ulike informanter med ulik bakgrunn og arbeidserfaring, har jeg fått samlet inn datamaterialer som viser at alle reflekterer rundt sine erfaringer, tanker og måter å jobbe på. Ikke bare reflekterer de rundt dette, men belyser også viktigheten med overganger, selv ved avdeling skifte. Informantene legger vekt på trygghet og det å trygge barna, vennskap, viktigheten av voksenrolle, trivsel og utvikling og sist, men ikke minst, foreldresamarbeidet er en stor sentral og viktig del av overgangene. Det viktigste er at de voksne har kunnskap og tar bevisste valg i måten de jobber på for barns beste for å kunne oppnå gode og trygge overganger.

Forord

4 år har snart gått og jeg er nå i ferd med å avslutte min barnehagelærer studie med en bachelor. Lærerrike og kjekke år har det vært, der jeg har fått tilegnet meg mye ny kunnskap og erfaringer som jeg er klar for å ta med meg videre inn i arbeidslivet.

Gjennom min bachelor oppgave har jeg fått fordypet meg i overgangssituasjoner innad i barnehagen. En overgang for de små barna, som en kanskje av og til kan glemme at kan være

like viktig som en førstegangs tilvenning. Med mine nye syn og kunnskap på dette område, håper jeg at dette er noe jeg kan løfte frem i videre tid i arbeidslivet.

Jeg vil gi en stor takk til mine 3 informanter som sa seg villig og tid til å fortelle rundt deres erfaringer og opplevelser rundt overganger innad i barnehagen. Takk for gode og ærlige svar, som satte grunnlaget for oppgaven min.

Jeg vil også takke mine medstudenter gjennom disse 4 kjekke, utfordrerne og lærerike årene.

Tusen takk til Kjersti Lønning Velde som har vært min veileder. Som har vært støttende, og tilgjengelig gjennom hele prosessen og hatt troa på meg. Gitt konstruktive tilbakemeldinger slik jeg kan bedre min oppgave og alltid holdt roen, slik jeg ikke mistet hode. Tusentakk.

Til slutt vil jeg også få takket familien min for å tålmodigheten og freden jeg har fått til å sitte å jobbe med oppgaven min hjemme og for all støtte og tro. Jeg vil også gi en stor takk til jobben min som har gitt meg rom og tid for å kunne fokusere på min bachelor og som har heiet meg frem i mål. Takk.

Bryne, Desember 2023 Christine Håland Wiig.

Innholdsfortegnelse

SAMMENDRAG	1
FORORD	1
1 INNLEDNING	4
1.1 BEGRUNNELSE FOR VALG AV TEMA.....	5
1.2 MÅL OG PROBLEMSTILLING.....	6
1.3 OPPGAVENS OPPBYGNING.....	7
2 TEORI OG TIDLIGERE FORSKNING	8
2.1 OVERGANGER.....	8
2.2 BRONFENBRENNERS ØKOLOGISKE MODELL.....	9
2.3 TILKNYTNING OG VENNSKAP	10
VOKSENROLLEN	11
FORELDRESAMARBEID.....	11
4.0 METODE	12
4.1 KVALITATIV INTERVJUER.....	13
4.2 VALG AV INFORMANTER	13
4.3 METODE FOR ANALYSE	15
5 RESULTATER	16
5.1 TILKNYTNING OG VENNSKAP	16
5.1.2 TRYGGE BARN.....	17
5.2 VOKSENROLLEN	18
5.2.2 SKAPE RUTINER:	19
5.3 TRIVSEL OG UTVIKLING	20
5.4 FORELDRESAMARBEID	20
6 DRØFTING	21
6.1 TILKNYTNING OG VENNSKAP: «TRYGGHET SOM FØRER TIL VENNSKAP»	21
6.2 FORELDRESAMARBEID.....	24
«GODT FORELDRESAMARBEID RESULTERER I TRYGGE BARN».....	24
7.0 AVSLUTTENDE REFLEKSJONER	24
8.0 LITTERATURLISTE :.....	26
9.0 VEDLEGG	28

1 Innledning

I de første årene av barnehage livet skjer det en del overganger som barna må gjøre seg kjent med.

Rammeplanen for barnehagen understreker 3 punkter under overganger. Det er når barnet begynner i barnehage, innad i barnehagen og overgangen mellom barnehage og skole. Det er gjort relativt lite forskning rundt dette med overganger, men som også rammeplanene sier så skal personalet sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å gjøre seg kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe (Kunnskapsdirektoratet, 2017, s. 33 En annen vesentlig

ting når det kommer til hvordan overganger skjer innad i barnehagen, handler mye om hvordan barna har det i barnehagen. Nemlig trivsel, tilknytning og relasjoner i gruppa. Her ligger det et stort ansvar hos oss barnehagelærere. Det er vi som har ansvar for at alle barn skal føle på trivsel, føle seg inkludert, være en del av et fellesskap, men også få muligheten til å kunne utvikle relasjoner og vennskap som er betydningsfulle for barna. Dette understreker rammeplanen for barnehagen. At vi i personalet skal bidra til at alle kan få leke med andre, oppleve vennskap og lære å beholde venner (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 23).

Med dette forskningsprosjektet vil jeg undersøke barnehageansattes arbeid rundt tilretteleggingen av overganger mellom liten og stor avdeling og hva deres synspunkter på dette er. Jeg vil også forske på hva de legger i grunn for arbeidet og hva de ser på som viktigheten med overganger, og hva de ser på som betydningsfullt for barna i selve overgangen. For meg og min fremtid som barnehagelærer er det utrolig viktig å ha den kunnskap liggende for at jeg skal kunne yte best for barns beste i hverdagen.

I 2022 var det ifølge SSB, 51 893 2-åringer som gikk i barnehage og hele 54 666 3-åringer (Statistisk sentralbyrå, SSB, tabell 09169, 2022). Dette vil si at det er en stor sum av barn som går i barnehage som også er avhengig av gode overganger for å trives. Og dette ansvaret ligger på oss barnehagelærere. Barna skal gjennom flere overganger i livet og alle overganger er viktige. En stor og viktig overgang er fra hjem- barnehage og da er tilvenning en svært viktig prosess, da dette kan være tøft. For enkelte barn kan overganger innad i barnehagen være like så tøft og noen barn begynner ikke i barnehage før de skal over på en stor avdeling (3 år). Jeg har tatt utgangspunkt i en god setning i forbindelse med tilvenning i barnehagen, da vi kan trekke sammenligninger med dette. «Barnehagens tilvenningsrutiner bør legge til grunn at små barn har et stort behov for trygghet, forutsigbarhet og stabilitet for å ha det bra» (Drugli, 2019, s. 127).

1.1 Begrunnelse for valg av tema

Min interesse for å nettopp sette et fokus på overganger innad i barnehagen og forske mer på akk dette temaet, handler om at jeg selv ønsker mer kunnskap og rette lyset mot viktigheten

for barna med gode overganger, og hva det har å si for trivsel og relasjoner. Jeg brenner også veldig for at alle barna skal få blomstre og kunne være seg selv, og da er vi avhengig av at overganger selv fra liten til stor avdeling blir et høyere fokus.

Da jeg skulle begynne min reise gjennom denne oppgaven og lese meg mer opp for å kunne forske på dette så ser man ekstremt mange tekster som handler om overganger mellom hjem og barnehage, og fra barnehage til skole, men svært lite forskning på overganger innad i barnehagen kontra andre overganger. Dette var noe som gjorde meg mer nysgjerrig og min interesse for dette temaet gjorde meg enda mer motivert til å forske på dette for å også få det mer i fokus i fremtiden.

Min egen bakgrunn og forståelse for temaet kommer fra min erfaring som vikar i 4 år og 2 år som pedagogisk leder på disp. Jeg har stort sett jobbet på småbarnsavdeling og derfor jeg også ser på dette som et viktig tema for å kunne få mer kunnskap og ikke minst å få andres perspektiver og erfaringer inn i denne oppgaven for å styrke helheten til en konklusjon.

Oppgaven min er en empirisk oppgave der det blir basert på 3 kvalitative intervjuer med barnehageansatte som jobber i barnehage, både liten og stor avdeling. Jeg har valgt å intervjuer både fagarbeidere og ped. ledere for å få en helhet i hvordan de ulike jobber i hverdagen, men også for å få frem flere synspunkter. I en barnehage jobber vi som et team, og da er det også viktig at alle får kommet frem med sine meninger, slik vi kan få et helhetlig godt barnehagetilbud for alle barna.

1.2 Mål og problemstilling

Målet med denne forskningen er å kunne få mer kunnskap og innsikt i barnehageansattes tilrettelegging for overganger innad i barnehagen, fra liten til stor avdeling. Jeg har formulert følgende problemstilling:

Hvordan arbeider barnehageansatte med tilretteleggingen av overgang mellom liten og stor avdeling

Problemstillingen min omfatter barnehageansattes perspektiv og erfaringer med overgangen som skjer innad i barnehagen, fra liten til stor avdeling. Jeg ser på det som et viktig tema da det er lite forskning på fra før av, kontra andre område i barnehage hverdagen.

1.3 Oppgavens oppbygning

Innledningen vil gi en informasjon om begrunnelse for valg av tema. Liten statistikk på antall barn og mine mål for oppgaven. Jeg vil også gi en pekepinn på den valgte problemstillingen som skal forskes på gjennom denne oppgaven.

I kapittel 2 vil jeg belyse om teori og tidligere forskning for å legge et grunnlag for det som er relevant for min problemstilling slik jeg skal kunne komme frem til gode svar. I denne delen blir det også delt inn i noen underkapitler for å strukturere det bedre og få en større forståelse.

Kapittel 3 er om metodedelen. Der går vi gjennom forskningsdesign og jeg vil gjøre rede for hvordan jeg har innhentet data og hvordan jeg har behandlet disse videre. Jeg vil deretter presentere funn og de sentrale resultatene i et empirikapittel (kap 4).. Jeg vil så drøfte dette i lys av faglitteratur og jeg vil til slutt oppsummere og trekke frem de viktigste konklusjonene i forbindelse med den gitte problemstillingen min.

Kapittel 4 vil gå ut på å legge frem resultatene av analysene fra de gjennomførte intervjuene som presenteres. Her vil det komme 4 hovedtemaer som er Vennskap og tilknytning, voksenrolle, barns utvikling og trivsel og til slutt foreldresamarbeid.

Kapittel 5 vil jeg komme med drøftingen min der jeg analyserer resultatene opp mot teori og tidligere forskning og sette dette opp mot hverandre. Her vil jeg også dele inn i de samme hovedtemaene for å ha samme strukturen gjennom oppgaven slik det er enkelt å lete frem til

hovedtemaene.

Kapittel 6 – Her oppsummerer jeg oppgaven og kommer med refleksjoner og konklusjoner på min problemstilling.

Helt til slutt vil det komme en litteraturliste over den teorien og faglitteraturen som har blitt brukt, og det vil også ligge vedlegg nederst.

2 Teori og tidligere forskning

I denne delen av oppgaven vil teorien belyses. Den vil bestå av en presentasjon for relevant teori og faglige perspektiver på de ulike områdene som er knyttet til studien, og det som er relevant for å belyse den ovenfor problemstillingen min for å komme til en konklusjon.

Jeg vil starte med å sette et grunnlag for oppgaven med å gjøre rede for *overganger* som et fenomen, slik forståelsen for problemstillingen kommer tydelig frem. Jeg vil deretter trekke frem Bronfenbrenners *økologiske utviklingsmodell*, som forteller om hvordan faktorer og det fysiske miljøet rundt barna, påvirker hverandre. Jeg vil så ta for meg begrepet *tilknytning* og *vennskap* og bruke tilknytningsteorien som en del av grunnlaget. Jeg vil til slutt gå inn på foreldresamarbeid i et delkapittel for å sette fokuset på hvor viktig dette er. I og med at jeg ikke har funnet så mye teori om overganger innad i barnehagen, vil jeg ta for meg teori og tidligere forskning på overganger fra hjem- barnehage og barnehage skole, da dette kan gi betydningsfulle bidrag til oppgaven. I og med at jeg har gjort en del intervjuer, vil jeg belyse frem de hovedpunktene og funnene som jeg fikk gjennom intervjuene og knytte dette opp mot temaene som jeg velger å fremheve.

2.1 Overganger

Barna må gjennom flere overganger gjennom de første åra i barnehagen, og dette kan spille inn på både trivsel og utvikling. For små barn så ligger det nærmest genetisk programmert at de reagerer negativt på separasjonen fra foreldrene, og dette er også noe som kan vare lenger enn det første leveåret (Drugli, 2019, s. 126). Barna har også begrensede muligheter for å regulere sine egne følelser, noe som også gjør det vanskelig å forstå hva som skjer når foreldrene forlater de. Ifølge rammeplanene så ser vi at de peker på 3 overganger som skjer i barnehagen, og det er alle overganger som setter spor og som har betydning for barna.

Rammeplanen påpeker overgangen fra hjem til barnehage, innad i barnehagen og fra barnehage til skole (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 33). Dette er 3 overganger som kan ha like stor betydning for enkelte barn, og mennesker er født til å håndtere ulike situasjoner forskjellig, og vi må derfor se hvert enkelt barn i de ulike overgangene og se hvor behovene ligger. Bronfenbrenner snakker om at overganger representerer en konsekvens av både tidligere utvikling og en ny stimulans til en ny utvikling (Thygesen, 2018, s. 117). Begrepet overgang er oversatt av det engelske ordet «transition», og som i følge the international Labour office (ILO) defineres som «En prosess med sosial orientering som innebærer statusendring og rolle, som er sentral for integrering av samfunnet». De poengtere også at en overgang krever endringer både i relasjoner, rutiner, men også gjennom selvbilde (Thygesen, 2018, s. 138).

2.2 Bronfenbrenners økologiske modell

Gjennom livet må barna stadig gjennom flere ulike overgangssituasjoner, som blant annet fra hjem til barnehage, innad i barnehagen og fra barnehage og til skole. I flere tilfeller blir overgangserfaringer sett på en tilknytningsprosess. Den beste løsningen for en teoretisk forklaring, var modellen til psykologen Bronfenbrenner. Bronfenbrenner er kjent psykolog som er kjent for sin teori for menneskelig utvikling fysiologisk, intellektuelt og emosjonelt. En god modell som han har gitt navnet for den økologiske modellen. En utfordring som man kan støte på gjennom de ulike overgangen er samspillet mellom utvikling og institusjonens karakter. Nettopp derfor spiller kvaliteten på barnehagen en stor og viktig rolle og viktig å dra frem for å poengtere hvorfor det er så utrolig viktig. Manglende samvær mellom utvikling og selve institusjonens karakter kan nemlig gi barn både dårlig selvverd, negative holdninger til institusjonen og personalet og starte en negativ spiral (Thygesen, 2018, s. 117).

Bronfenbrenner er veldig opptatt av at en persons overganger skal bli positive og effektive, snarere enn skadelige og negative (Brooker, 2008, s.21- 22).. Han snakker også om at hver setting som barna opplever, kalles som et mikrosystem, og at hver og en av disse spiller en rolle i barns utvikling, og han påpekte at det viktigste til barns velvære er hele koblingene mellom mikrosystemene som han kaller for mesosystem. Dette vil da si at jo flere og sterkere koblinger et barn går gjennom, jo bedre vil opplevelsene og resultatene for barna bli (Brooker, 2008, s. 22). Bronfenbrenner drar også frem at de støttende koblingene stadig må være

tilgjengelige og at de også må fornyes. I dette tilfelle snakkes det om mellom hjem og barnehage. Det er også derfor det blir mye snakk om overgangsobjekter og tilknytning i flere artikler den dag i dag. For som Bronfenbrenner påpeker så trengte barna noe trygt for å kunne skape god trygghet i nye eller ukjente miljøer (Brooker, 2008, s. 21). Dette er også relevant for overganger innad i barnehagen når dette også kan bli nytt og utrygt for barna.

2.3 Tilknytning og Vennskap

Begrepet tilknytning er et stort begrep og jeg må korte det ned, men få en skikkelig forståelse og en god forklaring. Begrepet ble først brukt av Bowlby (1983) for å beskrive de følelsesmessige båndene som skapes mellom barnet og de primære omsorgsgiverne (Thygesen, 2018, s. 119). Tilknytning er noe som skjer i løpet av de første leve årene og de barna som ikke har klart å tilegne seg god og trygg tilknytning, vil ofte få vanskeligheter med å forholde seg til andre mennesker på en adekvat måte.

Jeg vil ta for meg tilknytningsteorien og dra dere raskt gjennom denne for å ha et grunnlag for videre forskning. En trygg tilknytningsrelasjon er en kilde som bidrar til glede og sikkerhet og om denne opphøres så fører dette til smerte og sorg (Smith, 2023, s. 13). Når barna opplever noe som truende så er det godt å kjenne på en tilknytning som gir en trygghet. Kvaliteten på tilknytningen varierer og er avgjørende av hvordan den voksne håndterer omsorgsutøvelsen. Trygghet eller utrygghet grunnlegges gjennom de sosiale samhandlingsmønstrene som finner sted med forskjellige partnere og inngår litt etter litt i individets personlighetsorientering (Smith, 2023, s. 16). Bowlby knyttes også emosjonens sentrale rolle opp mot betydning for tilknytning og mener at tilknytning er sterkt forbundet med følelsene vi har.

Trygghet i tilknytningen vokser ut av opplevelsen av nyansert tilpasset samspill, omsorg og kontinuitet. Gjennom trygghet så gjør barna seg mer oppmerksom på å kunne utvikle seg og utforske seg mer og rundt når de er under trygge rammer, og de utvikler også evnen til å regulere følelser (Killen, 2017, s. 35). gjennom tilknytning bygges det videre på til vennskap. Anne Greve (2009) har forsket på vennskap og dokumentere gjennom sine egne studier at vennskap handler om mer enn at barna er sammen, men at det ligger kjærlighet og prioriteringer i disse vennskapene (Askland&Sataøen, 2019, s. 72).

Rammeplanen for barnehagen sier noe om vennskap som er veldig fint «Personalet skal støtte barnas initiativ til samspill og bidra til at alle kan få leke med andre, oppleve vennskap og

lære og beholde vennskap» (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 23).

Som Askaland&Sataøen referer til så er det i leken samspillet skjer, og det er her de etablerer vennskapsbånd (Askaland&Sataøen, 2019, s. 76). For å kunne ha ferdighetene til å meste samspill i leke mønstrer trenger man det grunnleggende først, som er tryggheten og tilknytningen i overganger som føles som utrygge.

Voksenrollen

«På sin reise gjennom barndommen speiler barna seg i menneskene de møter. De tilpasser sin atferd og sitt følelsesuttrykk ut fra hva som forventes og er mulig» (Sælebakke, 2015, s.43). Gjennom at barna speiler seg mye i oss voksne ligger det mye ansvar her at vi som voksne har en utrolig viktig jobb å være gode rollemodeller for barn. Barn gjør som vi gjør, ikke som vi sier, og dette er en viktig regel å ta med seg videre. vi som voksne trenger ikke bare kunnskap og erfaringer, men vi trenger også å være bevisste på oss selv, vår egen væremåte og dine egne holdninger.

for ansatte i barnehage er det en sentral del å kunne inngå i gode relasjoner til alle barn, uavhengig av hvor lett eller vanskelig det kan være, derfor trenger også personalet relasjonskompetansen på plass. Juul og Jensen (2002) definerer relasjonskompetansen som evnen til å kunne se det enkelte barn på dets egne premisser og tilpasse sin atferd til barnet. Her må de ansatte ta på seg det fulle ansvaret til å bygge opp kvalitet i relasjonen (Drugli, 2017, s. 147-148).

Foreldresamarbeid

For barna som har det trygt og godt hjemme kan det føles som kaotisk og uoversiktlig for barna å komme i barnehagen. Ifølge rammeplanen for barnehagen så skal barnehagen ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeid nært og ha forståelse og vi har som felles et ansvar for barnets trivsel og utvikling (Kunnskapsdepartementet, 2017, s.29). Det er vi i barnehagen

som må legge rette for et foreldresamarbeid og ha god dialog med hjemmet. Skal man lykkes med barna, må man også lykkes med foreldre til barnet. Det er viktig at personal og foreldrene samarbeider om at de to oppdragelse arenaene fungerer på en måte som fremmer trivsel og læring (Drugli, 2010: 11 i Glaser, 2013, s. 18). Vi må forstå hjemmet slik vi kan jobbe best mulig med barna. Alle er forskjellige og har derfor ulike behov og ønsker for hvordan ting skal oppføres. Et godt samarbeid vil derfor bidra til økt trivsel og trygghet hos barna. Foreldre må få innvirkning og medbestemmelse i hverdagen.

«Barnehagen skal i samarbeid med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling....» (Barnehageloven, 17 juni 2005).

Det er barnehagen som har ansvaret for å etablere gode samarbeid med hjemmet, og det er noe som er nedfelt i barnehagens styringsdokumenter at barnehagen skal kunne fungere i samspill med hjemmet til barna (Drugli, 2017, s. 104)

4.0 Metode

Metode er noe som kan forstås i vid forstand, men om vi ser på den opprinnelige greske betydningen så betyr begrepet «veien til målet» (Kvale&Brinkmann,2021, s. 83).

I denne delen av oppgaven vil jeg legge frem mine funn. Funnene vil danne grunnlaget for den videre røftingen. Vitenskapelige metoder er fremgangsmåter eller teknikker for å kunne gi svar på ulike typer forskningsspørsmål, som i dette tilfelle da blir min problemstilling (Jæger&Bergsland, 2015, s. 66). Målet med dette er å få frem informasjon og kunnskap om det aktuelle. Det handler om å samle inn, analysere og tolke ulike data som er en sentral og stor del av den empiriske forskningen (Jæger&Bergsland, 2015, s. 66). Som jeg nevnte tidligere så har jeg valgt å skrive en empirisk oppgave som er basert på kvalitativ metode og intervjuer. I dette kapitlet vil jeg dra dere gjennom valg av informanter, analysemetode, pålitelighet, validitet, kvalitativ forskningsmetode og eventuelle mulige feilkilder og beskrivelse av forskningsetiske hensyn som jeg må ta. Jeg vil først og fremst legge frem vitenskapsteorien på en enkel og forståelsesfull måte før jeg går videre på fenomenologisk – hermeneutisk tilnærmingen, og vil til slutt gi dere en forklaring på hvordan jeg har samlet inn og analysert de valgte datamaterialene som blir brukt gjennom oppgaven.

4.1 Kvalitativ intervjuer

Med utgangspunkt i min problemstilling så har jeg valgt å bruke en kvalitativ metode og anvender kvalitativ intervjuer som forskningsmetode. Det er to ulike metoder som man kan bruke, som er kvalitativ og kvantitativ metode. Den kvantitative metoden vektlegger utbredelse og antall. Som sagt så valgte jeg å rette fokuset mitt mot den kvalitative metoden som betyr at man går med i dybden og vektlegger betydningen (Jæger&Bergsland, 2015, s. 66). En annen ting som er forskjellen på kvantitative og kvalitative er om det er deduktiv eller induktiv tilnærming. De kvalitative tilnærmingene er preget av en induktiv tilnærming, som vil si at man bruker empiri over til teori, og trekker slutninger derfra. Intervju som metode gjør det mer fleksibelt, og er sentralt for datainnhold som skal bearbeides, fortolkes og analyseres til slutt. Jeg så på det som enklest å bruke kvalitative intervjuer som min metode i forhold til problemstillingen min, i og med at jeg legger vekt på hvordan barnehageansatte tilrettelegger for overganger fra liten til stor avdeling. Jeg ser da på det som viktig at barnehageansatte får ytre sine meninger og tanker rundt dette for å belyse hvordan man skal tilrettelegge best mulig for barn i overgangssituasjonene innad i barnehagen.

Det var viktig for meg å undersøke og få forståelse og erfaringer rundt fenomenene som jeg skulle undersøke. Dette er viktig for at jeg skal kunne få de svarene som jeg trenger for å tilegne med et grunnlag for tilførelse og integrasjon av ny kunnskap (Jæger&Bergsland, 2015, s. 70). Jeg utformet spørsmål som kunne gi meg innsikt i barnehageansattes tanker og holdninger, samt hvordan de tilrettelegger i sin barnehage med overganger fra liten til stor. Det falt naturlig å bruke semistrukturert intervjuguide for innsamling av mitt empiriske materiale, der det er en samtale mellom forsker og informanten, men at den styres av forskeren med en oppsatt intervjuguide om problemstillingen (Jæger&Bergsland, 2015, s. 71).

4.2 Valg av informanter

Når jeg først skulle plukke ut informanter måtte jeg se på hva målet mitt var, for å kunne få gode tanker og svar ut ifra den gitte problemstillingen. Jeg valgte å rette fokuset på noe helhetlig og valgte derfor å intervjuer barnehageansatte isteden for bare barnehagelærere. Grunnen for at jeg valgte å rette et fokus mot barnehageansatte er for jeg vil ha et helhetlig syn på barnehagehverdagen, og ha et innblikk i hvordan alle jobber på best mulig med

overgangene og for å få flere, ulike og spennende svar som jeg kan analysere. Jeg fikk intervjuet 2 ped.ledere og en barnehageansatt som har fagbrev, som da blir sett på som Barne og ungdomsarbeider. Jeg var opptatt av å skape en god stemning, slik at jeg kunne få de mest ærlige svarene som jeg ønsker. For at informanten kan føle seg trygg og fri, er det jeg som intervjuer som sitter med et ansvar om å etablere en trygg atmosfære og bygge opp en god relasjon hvor det er preget av god innflytelse (Jæger&bergsland, 2015, s. 72).

I problemstillingen retter jeg fokuset mot overgangen fra liten til stor avdeling, og jeg var derfor opptatt va å finne informanter som jobber eller har jobbet på begge avdelingene. Dette valget gjorde jeg for jeg ville ha tanker og erfaringen fra både liten avdeling og stor avdeling, da de har ulike måter å tilrettelegge på. Jeg satte i gang med å kontakte barnehager for å få kontakt med informanter og ga de et skriv som sa noe om tema og kravene for intervjuet. Jeg fikk tak i 3 informanter, noe som jeg så på som nok til å innhente data å analysere det opp mot problemstillingen min.

Reliabilitet og validitet

Ifølge Thuren må man være oppmerksom på to viktige forhold som innebærer at målingene er korrekt utført. Arbeidet må presenteres som ekte og til å stole på, og at det man skriver er troverdig. Er det utført riktig har det en høy reliabilitet (Thuren, 2013, s. 32). Validitet innebærer altså at man virkelig forsker på den man vil forske på,

Eventuelle feilkilder som kan oppstå er om informanten misforstår det jeg stiller i intervjuet, eller at jeg som stiller spørsmålene oppfatter svarene på en annen måte. Jeg brukte et par oppfølgingsspørsmål for å prøve å sikre meg at jeg forstod ting riktig, men jeg ser tilbake på det nå, så kunne jeg nok også vært enda bedre på å la informanten gjenta seg eller utdype med. En feilkilde kan føre til at forskningen blir mindre pålitelig (Dalland, 2020, s. 63).

Med hensyn til personvernet var det ikke lov til lydopptaket i intervjuene. En feilkilde kan skje under noteringen da referenten kna misse informasjon som kommer frem. Det ble gjort i rolig tempo og informanten hadde forståelse for at jeg måtte bruke litt tid under notering for å få frem holdningene og tankene som jeg var ute etter for å få svar på problemstillingen min.

Forskningsetiske retningslinjer

Behandlingen av personopplysninger er et viktig aspekt i forskningsetikk, og det er lovfestet at den enkelte ikke skal kunne bli krenket gjennom behandlingen av personopplysninger (Jæger&Bergsland, 2015, s. 83). Jeg ga også ut et informert samtykke skjema der det gjorde det tydelig at det er frivillig, og jeg la også med det overordnet målet. For å overholde taushetsplikten så har jeg valgt å anonymisere informantene og derfor kalt dem for informant 1,2 og 3 i denne oppgaven.

4.3 Metode for analyse

Når det kommer til analyse og tolkning kommer jeg til å bruke Jæger og Bergsland sine kapitler om dette. De snakke om at problemstillingen er nødt til å stå i fokus i alle ledd og derfor bør det starte med dette i analysedelen (Jæger&Bergsland, 2015, s. 81). Analyse delen er ikke en isolert del som gjøres når datamaterialene ligger klart, men det er heller noe som en bør jobbes med jevnt utover hele forløpet.

«Tolkning og analyse kan sees som to sider av samme prosess, fordi vi ikke kan beskrive og kategorisere hendelsesforløpets uten samtidig å tillegge hendelsene en mening» Thagaard, 2013, s. 37 i Jæger&bergslan, 2015). En viktig del er også å klargjøre og fjerne bort overflødig materiale som ikke har noe betydning for problemstillingen. Når dette er gjort kan den endelige analyse delen begynnes på og drøfte det opp mot tidligere teoretiske perspektiver. Rettere sagt, forarbeidet har mye og si for en god analysedel.

Intervjuguiden delte jeg oppi flere hovedtemaer, for å få en bedre struktur og for å gjøre arbeidet lettere for å skille de ulike temaene hver for seg. Når jeg da hadde gjennomført måtte jeg trekke frem de tingene som jeg så på som viktigst og det som svarte til og var relevant til min problemstilling. Jeg bruker en såkalt kode metoden, sette det opp i kategorier. Glaser og Straus (1967) kom med utsagna «Den prosessen der man bryter ned, undersøker, sammenligner, konseptualisere og kategorisere data» (Kvale&Brinkmann, 202021, s. 226). Dette er relevant for den kvalitative forskningsmetoden og derfor brukte jeg dette for å gjøre det enklere for meg selv når jeg hadde intervjuene foran meg. Når jeg hadde gått gjennom intervjuene så satt jeg igjen med 4 hovedtemaer som jeg ville rette mitt fokus på. De temaene og begrepene som jeg satt igjen med til slutt, som ble brukt flere ganger av informantene var «Foreldresamarbeid», «Trygge barn», «Vennskap», «Voksenrolle»

5 Resultater

Jeg vil nå presentere resultater fra studien hvor problemstillingen er:

Hvordan arbeider barnehageansatte med tilrettelegging av overgangen mellom liten til stor avdeling?

Analysen min resulterte i 5 hovedkategorier: Tilknytning, Voksenrolle, Trygge barn og Foreldresamarbeid. Jeg mener oppriktig at mine 4 hovedkategorier gir selve svaret på det jeg var ute etter, og finne ut hvordan de ansatte arbeider med overganger fra liten til stor avdeling. Jeg valgte likevel å dra inn noen underkategorier for å styrke mine funn og besvarelse for å kunne utdype det til en helhet. (se tabell 1)

Tabell 1. Hovedkategorier og underkategorier

Hovedkategorier	Underkategorier
Tilknytning og vennskap	Relasjoner trygge barn
Voksenrolle	Tilstedeværende voksne Faste voksne/primærkontakt
Trivsel og Utvikling	Smågrupper være sammen
Foreldresamarbeid	

Jeg vil nå legge frem resultatene i form av de valgte kategoriene og bruke sitater fra informantene og analysere dette videre der jeg som forsker har tolket informantenes tanker og meninger. Resultatene jeg legger frem vil danne et grunnlag for drøftingsdelen der jeg vil knytte det opp mot teori og forskning.

5.1 Tilknytning og Vennskap

Denne kategorien handler om hvordan barnehageansatte så på begrepet tilknytning i sammenheng med overganger. Det ble også snakket om hvordan vennskap, relasjoner,

tilknytning og overganger egentlig hører sammen.

Jeg delte som sagt inn intervjuguiden min inn i hovedkategorier. Når jeg snakket om tilknytning, begynte jeg med å spørre hva de la i begrepet tilknytning generelt og i forhold til overganger. Informant 1 snakket om tilhørighet i en gruppe, at de ikke føler seg utenfor, men at de kan bygge tilknytninger over til vennskap. Informant 2 snakket om at det er når de kan være seg selv og tørre å vise følelser og siste informant snakket om sin egen rolle i tilknytning med barna, og at tilknytning i seg selv har mye å si for hele barnehagehverdagen for å skape mest mulig trygghet rundt barna slik de kan utvikle seg selv videre.

5.1.1 Relasjoner

Det ble også spurt om hva en tenker er en god tilknytning mellom barn og voksne og mellom barn – barn og hva deres tanker rundt dette er. Alle informantene snakket om dette med relasjonsbygging som kan gå videre til vennskap.. Det ble også snakket om tilstedeværelsen til de voksne og at vennskap, relasjoner og tilknytning har mye, om ikke alt å si for barnehagehverdagen.

Informant 1 vektla det i denne formen av kommentar: Relasjonsbygging, Vi må hjelpe barna med å skape gode relasjoner som vi kan bygge videre på. Barnehagehverdagen handler mye om vennskap og trivsel.

Informant 2: man ser fort om barna trives eller ikke. Har de ikke relasjoner kjenner de heller ikke på en trygghet. Har de et vennskap så har de en trygg base å støtte seg til. Er det nye voksne på avdelingen så kan de støtte seg på vennskapene som de har.

informant 3 sier at det er viktig at barna kna få bygget videre tilknytningen over til vennskap, og at de føler en tilhørighet i gruppen. At de har en relasjon i forkant som de kan bygge videre på. «Den voksne har ansvar for relasjoner, så det handler om den voksne, jeg mener det er den sitt ansvar, en kan aldri skylde på et barn, at relasjonen og tilknytningen ikke er til stede. Det er vi som har ansvar og må jobbe for det».

5.1.2 Trygge barn

Gjennom spørsmålene om tilknytning var de alle enige om at gjennom god tilknytning, kunne dette føre til resultater om trygge barn, og at oppgaven er å få barna trygge i overgangene, men også skape trygghet mellom barn-barn og barn- voksen. Det ble også snakket om utrygge barn i en liten grad, informantene svarte med at da er det viktig med smågrupper, 1-1 og finne en lekekamerat som kan være med å støtte og styrke slik det utrygge barnet blir tryggere.

Alle de 3 informantene er nokså enige om at trygghet, tilknytning og vennskap hører godt sammen for å skape gode overganger og trivsel. Har de ikke god tilknytning har de heller ikke noe trygghet

Informant 1: En god tilknytning er kjempeviktig å bør ligge som en hovedbase, for det har alt å si for hvordan barna opplever det å være i barnehagen. Men det er også viktig for meg å trygge barna rundt meg som voksen slik jeg kan få forståelse og handler etter deres ønsker og interesse for å jobbe mot barns beste.

informant 2 sier at det kan være mye lyd og mye flere barn når de kommer opp, noe som kan være veldig slitsomt for de små barna som plutselig skal bli store. Smågrupper er en fin ting, også for de nye barna som kommer inn i overgangen. La de barna som føler seg litt utrygge få komme tettere på en voksne slik de føler seg sett og godtatt.

5.2 Voksenrollen

I denne hovedkategorien blir det snakket om voksenrollen og hva det har å si for overganger innad i barnehagen. Det er ikke bare snakk om selve overgangene, men voksenrollen generelt og hvor viktig og stor plass den egentlig tar i en barnehagehverdag. Jeg vil her fastslå at de ansatte her er gode på å si hvordan man som voksen bør arbeide og hvilket ansvar vi som barnehageansatte har i jobben vårs. Det ble også snakket om at det bør være faste voksne slik at barna har med seg noen i overgangen som de har kjennskap til fra før av. Og når det kommer til nye barn som kommer fra andre barnehager så er en primærkontakt viktig for å skape trygghet for dette barnet.

5.2.1 Tilstedeværende voksne

Under intervjuguiden, ble det spurt mye om hva de tenker om overgangen fra liten til stor avdeling, men også litt om hva som var det viktigste i selve overgangen. Informantene mine kom fort til utrygg at det også handler mye om de voksne, tilstedeværende og faste voksne som skaper trygghet for barna, tillegg til dette med vennskap og tilknytning som jeg nevnte ovenfor. De konkluderte også med at det er vi som voksne som må sørge for å skape gode rutiner for barna, noe som igjen handler om det å være tilstedeværende voksne og at alt ansvaret ligger på oss.

Informant 1 sier at man må være på barna sitt nivå, tilpasse seg stemmen etter barna, vise interesse og vise at du er der for barna, at du bryr deg om det som blir sagt, men også viser at du bryr deg om barnet.

Informant 2: får ofte en primærkontakt, når det f.eks. kommer barn fra andre barnehager. En voksen som er tettes på

Informant 3: Kjempe viktig med tilstedeværende voksne, og som ser hvert enkelt barns behov. Vi må ha forståelse for at barna har ulike behov og trenger ulike ting. Barn fra andre barnehager trenger en fast voksen i starten, men også se hvor vi må støtte dette barnet.

5.2.2 Skape rutiner:

Når jeg spurte om de hadde noen faste prosedyrer/ rutiner i overgangen innad i barnehagen svarte alle med at de er vandt til faste rutiner for at overgangen ikke skal bli så skummel. Faste dager der de får bli kjent med den avdelingen som de skal begynne på. Det ble også snakket om å samle alle de barna som skal begynne å samme avdeling, sammen 1-2 ganger i uken slik at de kan få bli bedre kjent med de andra barna og voksne, slik at når barnehageåret starter så har de allerede litt kjennskap til hverandre. Ble også påpekt om å ha faste voksen fra liten avdeling med seg opp på stor. Dette er noe de alle 3 var kjent med fra før.

Informant 1 snakket om det å skape gode rutiner for barna, for at overgangen skal bli så god

og trygg som mulig for barna.

Informant 2 sier at de må få tid på meg til å gjøre seg kjent med både de voksne og barna og ikke minst den nye avdelingen. Ha faste voksne, faste plasser og bevare rutiner som hvil om de trengte dette. Mest løse tråder etter hvert, men rutiner i starten.

Informant 3 poengterte at det er viktig med mye forberedelser og øve på de tingene som kommer med når en begynner på stor avdeling så det ikke blir så skummelt.

5.3 Trivsel og utvikling

Når det kommer til barns utvikling var alle informantene enige om at barns utvikling kommer av at barna får lov til å bli trygge, ha gode rutiner og få en god overgang fra liten til stor avdeling. Og for at dette skulle skje var en god tilknytning nøkkelordet. Barns utvikling skjer når barna blir sett, møtt og føler på en trygghet i fellesskapet, var det noen av informantene som kom frem med. Jeg stilte spørsmål om det var noen fellestrekk med overgang fra hjem-Barnehage og overgangen fra liten til stor å da fikk jeg at det viktigste er å trygge barna og at en overgang er en overgang uavhengig om det er innad i barnehagen eller ikke. Barn kjenner på ting forskjellig.

5.4 Foreldresamarbeid

Jeg snakket litt om hva det hadde å si med gode tilknytninger og da kom det frem at det ikke bare handler om tilknytning og relasjoner barn-barn eller voksen-barn, men at det også handler mye om samarbeidet mellom barnehagen og hjemmet. Barna speiler seg mye i de voksne, så det er viktig å ha et fokus der også.

Informant 1 sier at det er viktig og også ha et godt samarbeid mellom de voksne i barnehagen og foreldrene, for da kan barna se at det er en trygg plass å komme og at barna kan se den gjensidige gleden mellom barnehagen og hjemmet.

Informant 2 la frem at det er viktig at vi som jobber i barnehagen er flinke til å gjøre foreldrene forberedt på overgangen fra liten til stor, at det er flere unger og kanskje litt mindre tid i hentesituasjoner. Er foreldrene trygge, så speiler dette igjen barna.

Informant 3 kom med at det er viktig at foreldrene også snakker om ting hjemme og forbereder de litt. God kommunikasjon mellom barnehagen og foreldrene. At de stoler på oss og stoler på at vi har kontroll

6 Drøfting

I denne delen av oppgaven vil jeg i lys av tidligere teori, drøfte funnene jeg sitter igjen med etter jeg har analysert datamateriale og knytte dette opp mot den gitte problemstillingen.

Som jeg nevnte i empirien så ønsket jeg å få frem tanker og holdninger rundt overganger og hvordan de tilrettelegger dette og la stor vekt på hva tilknytning har og si for overganger og hva som medfører til tilknytninger. Jeg kommer til å dele det inn i to kapitler der jeg vil drøfte selve tilknytningen, vennskap og relasjoner og til sist drøfte samarbeid med foreldrene. Under tilknytningen setter jeg inn voksenrollen. I neste kapittel når jeg kommer med en konklusjon og avsluttende refleksjoner vil jeg få et skikkelig svar på problemstillingen og svare på dette i lys av teori og hva jeg sitter igjen med.

«Hvordan arbeider barnehageansatte med tilrettelegging av overgangen mellom liten til stor avdeling».

6.1 Tilknytning og vennskap: «Trygghet som fører til vennskap»

Som vi kan se i analysen så er det flere måter og definere begrepet tilknytning på. Og spørsmålet er egentlig hva er en god tilknytning og hva har en tilknytning å si?

Alle informantene hadde nok så lik oppfatning av begrepet og hvor viktig del dette er i overgangen fra liten til stor, og hvor stor rolle det har generelt. De forbinder tilknytning med når et barn kjenner på trygghet og kjenner seg som en del av fellesskapet. I positive relasjoner vil små barn oppleve at omsorgspersonene er responser, forutsigbare og til å stole på (Drugli, 2017, s. 35).

Når de kjenner på trygghet klarer de også å bevare og utforske vennskap og relasjoner i barnehagen. Rammeplanen styrker dette med at barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap, og lære å beholde vennskap (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 22-23).

De sier at tilknytning og den tryggheten som medfører har alt å si for barnehagehverdagen og videre utvikling. Alle er samsvarte om at det handler mye om relasjonsbygging og at de voksne da må ha kompetansen på dette område. Ifølge Bowlby så er trygge relasjoner essensielt for utviklingen av god psykisk helse, som en trenger hele livet (Smith, 2023, s. 13-15).

Relasjoner

Bowlby definerer begrepet tilknytning som en nær følelsesmessig relasjon som ikke kan skiftes ut med noen annen personlig forbindelse, en relasjon der det å få trygghet står sentralt (Smith, 2023, s. 13). Informantenes konklusjon er at en god overgang må komme av gode relasjoner og trygghet for at en overgang skal være god.

Når barna skal starte på stor avdeling og kommer fra liten avdeling er det viktig med gode rutiner. Alle informantene samsvarte seg med å si at de alle hadde gode rutiner på overgangene. Det handler mye om forarbeid og det å skape de gode tilknytningene barn-barn og mellom voksne og barn. Den ene informanten sa at den var veldig opptatt av at barna må få tid til å gjøre seg kjent med både voksne og barn og den nye avdelingen. Jeg kan dermed referere videre til det som Bowlby også sier om at ingenting er av større betydning for et lite barn enn følelsen av trygghet og behovet for å ha en tilknytningsfigur tilgjengelig når noe oppleves som truende (Smith, 2023, s. 13).

De gjorde også inntrykk av at vennskap og relasjoner kunne være den trygge basen for de barna som trenger det ekstra mye. Vi kan dra inn den trygge basen i overgangen. Den trygge basen fungerer for barn når de trenger å utforske og lek. Den brukes når de da trenger hjelp, støtte og veiledning (Drugli, 2017, s. 44). Både barn og voksne kan være som en trygg base for hverandre, og derfor vi fikk konkludert med at trygge vennskap kan være som en trygg base når barna trenger det, fordi da kjenner de på en tillit og glede som er gjensidig og en tørr å ta plass i den relasjonen. Dette støttes også av Bronfenbrenner som påpeker at Barna trenger noe trygt for å kunne skape god trygghet i nye eller ukjente miljøer (Brooker, 2008, s. 21). Vi kan også støtte oss mot rammeplanen som er en lov om forskrifter til barnehagen. Den sier at alle barn skal kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet, og at vi skal legge til rette for

vennskap (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 22-23). Den ene ansatte poengterer at når man går fra liten til stor så er det den voksne som har ansvaret for tilknytning og de voksne som blir den trygge basen da foreldrene ikke er like mye til stede i den overgangen i forhold til tilvenning. Bowlbys tilknytningsteori styrker også dette i og med at dette er et viktig element i hans teori som handler om at alle barn har et grunnleggende behov for trygghet (Smith, 2020, s. 17).

Gjennom de siste årene har det blitt satt et stort fokus på kvalitetsarbeid i barnehagen. I stortingsmelding 41 (2008-2009) blir fokuset å kunne sikre at barnehagetilbudet er av høy kvalitet til alle sammen fremlagt.

«Barnehager skal være til barnets beste. Barna skal oppleve glede og mestring i barnehagen. de skal få leke, lære og utvikle seg og delta aktivt i et sosialt og kulturelt fellesskap. Gode barnehager formidler verdier og holdninger, gir barn grunnleggende ferdigheter og kunnskaper og trening i å delta aktivt i et fellesskap med andre og vi voksne utenfor familien. Barnehagen skal være en god støttespiller for foreldrene i omsorgen og barna og bidrar med god stimulering til læring».

Voksenrollen

Når barna starter på en ny avdeling kan det fort bli litt skummelt, med mye barn og kanskje nye voksne. Barna vil da henvende seg til de eventuelle faste voksne som de kjenner til fra før av, fordi dette er deres trygge havn og base. Ettersom barna har en trygg tilknytning til en voksen, er barna klare for ny utforskning (Drugli, 2017, s. 44).

Ut ifra svarene som kom fra informantene kan vi konkludere med at alle kom frem til at vi som barnehageansatte har et utrolig viktig ansvar foran oss. Et positivt samspill mellom voksne og barn er avgjørende for barns tidlige læring og utvikling (Thygesen, 2018, s. 90). Som den ene voksne sa, så var det viktig å trygge barna, der barna kan vise følelser og sine sårbare sider og at hennes rolle er viktig for tryggheten og tilknytningen i overgangene. Vi kan fastslå at det handler om å være en varm og tydelig voksen for å kunne skape forutsigbare ramme og trygghet slik at barnet kan utvikle evnen til trygg tilknytning overfor omsorgspersoner. Nemlig den autoritative voksenstilen (Thygesen, 2018, s. 93). tilstedeværende voksne er nøkkelen for alt utvikling og trivsel.

Den voksnes kompetanse og relasjoner til barna er avgjørende om barnehagen er god eller ikke. Informantene fikk frem at de handler om å se barna for den de er, da de har ulike

forutsetninger og behov. Evnen til sensitive samspill, kunne forstå barna innenfra og ha godhet for dets behov, skal du kunne støtte og forstå barna, må du selv ha evnen til å ivareta deg selv for å være den tilstedeværende voksne som barna trenger. Oppmerksom og fokusert tilstedeværelse stiger frem som en sentral kvalitet i samspill hvor barna bidrar spontant (Sælebakke, 2015, s. 198).

6.2 Foreldresamarbeid

Foreldrene er barnehagens viktigste ressurs i vårt arbeid med å skape et inkluderende miljø i barnehagen, nettopp derfor er personalets holdninger til foreldrene utgjøre selve grunnlaget for alt samarbeid som skjer (Glaser, 2012, s. 11).

«godt foreldresamarbeid resulterer i trygge barn»

Flere ganger påpekte barnehageansatte hvor viktig foreldresamarbeidet er og hvor viktig dette er for barna når de speiler seg mye i foreldrene. De konkluderte med at det er essensielt for å kunne sikre gode hverdager i barnehagen og skape gode overganger fra liten til stor. De bel også nevnt at overgangene kan også være vanskelig for foreldrene, så det er viktig at vi forbereder foreldrene og har god kommunikasjon. Som Glaser beskriver så fint så forutsetter det at man har utviklet holdninger, respekt og forståelse for at foreldre er forskjellige, og ser dem som ressurspersoner for sine barn (Glaser, 2013, s. 15). Jeg refereres også til Drugli, som styrker dette med at det er grunnleggende for å unngå vanskelige samtaler (Drugli, 2017, s. 109).

Det kommer frem flere ganger at om foreldrene er trygge, speiler dette igjen i barna, og de og blir lettere trygge, dette styrker jeg med Drugli som sier at kvaliteten på samarbeidet mellom foreldrene og de vokse, speiles igjen i trivselen og hvordan barn tar seg til rette i barnehagen (Drugli, 2017, s. 104).

7.0 Avsluttende refleksjoner

Formålet mitt med dette forskningsprosjektet har vært å finne ut hvordan barnehageansatte arbeide med å tilrettelegge av overgangen mellom liten og stor avdeling. Jeg ville undersøke barnehageansattes tanker og holdninger og fokuserte på alle som jobber i barnehagesektoren for å få frem et helhetlig syn.

Jeg brukte kvalitative intervjuer for å få frem deres tanker og holdninger og jeg ønsket å finne

ut hvordan man jobber best mulig med overgangene for å styrke min egen kompetanse i fremtiden, men også for jeg synstest det var for lite fokus på overganger innad i barnehagen og jeg ville heve dette fokuset.. Gjennom denne forskningen føler jeg at jeg har kommet frem til et godt svar på min problemstilling ved hjelp av informantene og i lys av teori. Hadde vært spennende å undersøke gjennom observasjoner også, men dette er noe jeg kan ta med meg inn i arbeidslivet og forske mer på.

Etter analyseringen satt jeg igjen med at funnene tyder på at for å oppnå god overgang fra liten til stor, handler det ekstremt mye om tilknytning og det å danne god trygghet for barna. Det handler også om mye mer, som blant annet voksenrollen, og hvordan vi som voksne opptrer i overgangene. Barna trenger tilstedeværende voksne, som ser hvert enkelt barns og deres behov og handler etter barns beste. Gjennom tilknytning og trygghet, danner barna seg vennskap og relasjon, som gjør hverdagen enda tryggere til å oppnå trivsel og utvikling av seg selv. Alt dette kan ses i sammenheng med tilknytningsteorien til Bowlby (Smith, 2023, s. 13-16). Men man kan også ses alt dette i sammenheng med Bronfenbrenners økologiske modell, og også generelt alt teorien som jeg henvist til. Dette har vært med å styrke min bevissthet på hvordan man bør tilrettelegge for barn i overganger og at alle barn er ulike og vil reagere ulikt på overgangene. Rammeplanen har ikke så stort fokus på selve overgangene innad i barnehagen, og var vanskelig å finne teori som omhandlet dette. Jeg brukte mye teori om den første overgangen fra hjem til barnehage da dette kan ses i sammenheng. Dette mener jeg nemlig fordi barna trengte ulike behov og en overgang fra liten til stor kan være like viktig og skummel som den første tilvenningen. Drugli støtter barnehagen som en stor betydning og en viktig periode i livet.

Jeg vil konkludere med at alle funnene som vises resulterer i hvordan man kan oppnå gode overganger innad i barnehagen, og de har blitt styrket med teorien. Tilknytning, vennskap og relasjoner er viktig i overgangene for barns trivsel og utvikling og det er viktig med gode og faste rutiner i starten slik at barna føle på trygghet og at de blir en del av felleskapet.

Gjennom dette forskningsprosjektet har det blitt tydelig at jeg som barnehagelærer trenger kunnskap om tilknytning, men også kunnskap og evne til å styrke min rolle som voksen, da jeg nå ser enda bedre hvor viktig min voksenrolle er i samsvar med overganger innad i barnehagen. Hele ansvaret ligger på oss voksne i barnehagen når det kommer til tilknytningen, og vi kan aldri klandre barn for dårlige relasjoner. Det er vi voksne som står til

ansvar at barna får en trygg og god barnehagehverdag og danne betydningsfulle relasjoner, som gjør overganger innad i barnehagen mindre skummelt.

«Det viktigste er at de får en trygg overgang og blir like godt ivaretatt i den overgangen, som når de kommer fra hjem til barnehagen»

8.0 Litteraturliste:

- Askland, L. & Sataøen, S. O. (2019). Utviklingspsykologiske perspektiv på barns oppvekst (4.utg.). Gyldendal.
- Brooker, L. (2008). *Supporting Transition in the early years*. Open University Press.
- Bronfenbrenner U. (1979). *The Ecology of Human Development: Experiments by Nature and Design*. Harvard University Press.
- Barnehageloven. (2005). Lov om barnehager (LOV- 1995-05-05.19) Lovdata. <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64>
- Dalland, O. (2020). *Metode og oppgaveskriving* (7.utg.). Gyldendal
- Drugli, M.B., (2019). *Liten i barnehagen*. (3 utg.). Gyldendal.
- Glaser, V. (2013.) *Foreldresamarbeid – Barnehagen i et mangfoldig samfunn* (1 utg.). Universitetsforlaget.
- Killen, K., (2017.). *Forebyggende arbeid i Barnehagen – samspill og tilknytning*. (2.utg.). Kommuneforlaget.

- Kvale, S., & Brinkmann, S., (2021). *Det kvalitative forskningsintervju*. (3.utg). Gyldendal
- Regjeringen. (2008—2009), St. Melding. Nr. 41 – kvalitet i barnehagen.
<https://www.regjeringen.no/contentassets/78fde92c225840f68bce2ac2715b3def/no/pdfs/stm200820090041000dddpdfs.pdf>
- Sælebakke, A. (2015). *Barn i balanse - nærvær og empati i barnehagen*. (1.utg.). Gyldendal.
- Smith, L., (2023). *Tilknytning og barns utvikling*. (2.utg). Fagbokforlaget.
- Tjora, A., (Red.). (2022). *En smak av forskning – bacheloroppgaven som prosjekt, prosess og produkt*. (1.utg.). Cappelen Damm Akademisk.
- Thygesen, R., (Red.). (2018). *Å falle mellom to stoler – samarbeid til barnets beste i barnehagen og skole*. (1.utg.). Universitetsforlaget.
- Thuren, T., (2013). *Vitenskapsteori for nybegynnere*. (2.utg). Gyldendal.
- Kunnskapsdepartementet. (2017). *Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver*. Oslo: utdanningsdirektoratet.
<https://www.udir.no/contentassets/5d0f4d947b244cfe90be8e6d475ba1b4/rammeplan-for-barnehagen---bokmal-pdf.pdf>
- Jæger, H. (Red.). (2015). *Bacheloroppgaven i barnehagelærer utdanningen*. (1.utg). Cappelen Damm akademisk

9.0 Vedlegg

9.1. Vedlegg 1: Intervjuguide

Intervjuguide til Bachelor oppgave I

Problemstilling: *«Hvordan arbeider barnehageansatte med å tilrettelegge for overgangen mellom liten og stor avdeling?»*

Åpningsspørsmål:

- Hvor lenge har du jobbet i barnehage?

- Har du noe mer utdanning utover barnehagelærerutdanningen?
- Hvilken arbeidserfaring har du?
-
- Hvilken aldersgruppe jobber du med nå?

Overgang fra liten til stor barnehage:

- Hva tenker du er viktig med tanke på overgang fra liten til stor avdeling?
- Har dere noen faste prosedyrer/rutiner rundt overgangen liten til stor avdeling?
- Jobber dere på tvers av avdelingene med denne overgangen? Hvordan?
- Hva tenker du rundt overgang hjem – barnehage kontra overgang internt i barnehagen?

Er det noen fellestrekk her i hvordan dere jobber?
- Har dere noen prosedyrer på hvordan dere legger til rette for barn som kommer fra en annen barnehage og skal begynne på stor avdeling?

Tilknytning, Relasjoner, vennskap

- Hva legger du i begrepet tilknytning?
- Hva tenker du er viktig for å skape en god tilknytning mellom barn og voksne?

- Hvordan tenker du en god tilknytning kan virke inn på barnets trivsel?
- Hvilken rolle **tenker du** barns medvirkning spiller inn i hverdagen i forhold til barns trivsel.
- Hva tenker du relasjonen barn – barn har å si i en overgang innad i barnehagen?

Foreldresamarbeid:

- Hva tenker du omkring foreldrenes rolle i forhold til overgang fra liten til stor avdeling?
- Har dere noen prosedyrer på hvordan dere arbeider med utrygge barn?